

Development of innovative training solutions in the field of functional evaluation aimed at updating of the curricula of health sciences schools

MODUL PODSTAWY BIOMECHANIKI
Jednostka dydaktyczna B: SIŁA I NACISK

SPIS TREŚCI

- Podstawowe zmienne kinetyczne
- -----
- Sprawdź swoją wiedzę w zakresie równań kinetycznych

PODSTAWOWE RÓWNANIA KONETYCZNE

Kinetyka odpowiada na pytania, dlaczego ciało się porusza

Siła to wielkość fizyczna będąca miarą oddziaływań fizycznych między ciałami umożliwiając ilościowe określenie przyczyn zmian w ruchu ciał.

$$\vec{F} = m\vec{a} = \text{masa} * \text{przyspieszenie}$$

Energia jest miarą zdolności kogoś lub czegoś do wykonywania pracy.

Energia kinetyczna (E_K): Energia, którą obiekt posiada dzięki swojemu ruchowi.

$$\text{Energia Kinetyczna: } \frac{1}{2}mv^2$$

Energia potencjalna (E_p): Energia, która wynika z położenia lub konfiguracji.

$$\text{Energia potencjalna} = mgh$$

Praca: Praca jest wykonywana przez siłę wówczas, gdy w momencie działania siły następuje ruch punktu w kierunku działania siły (występuje ten sam kierunek lub składowa siły ma ten sam kierunek).

$$\text{Praca} = F\Delta d \cos\theta$$

Moc jest definiowana jako szybkość wykonywania pracy lub szybkość zużywania energii.

$$\text{Moc} = \frac{\text{Praca}}{\text{czas}} = \frac{\text{Siła} * \text{odległość} * \cos\theta}{\text{czas}} = \text{Siła} * \text{prędkość} * \cos\theta$$

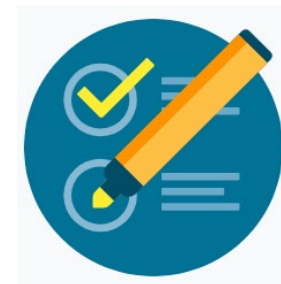
Moment siły definiuje się jako pomiar ruchu obrotowego wywołanego przez siłę zdolną do powodowania ruchu obrotowego wokół osi.

$$\text{Moment siły}(\tau) = F * r * \sin\theta$$

PRZYKŁADY RÓWNAŃ KINETYCZNYCH

Energia kinetyczna

<https://www.khanacademy.org/science/ap-physics-1/ap-work-and-energy/kinetic-energy-ap/e/kinetic-energy-exercises-ap1?modal=1>

Zmiana energii potencjalnej grawitacji

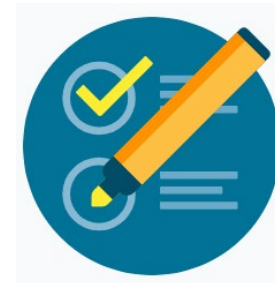
<https://www.khanacademy.org/science/ap-physics-1/ap-work-and-energy/conservative-forces-and-gravitational-potential-energy-ap/e/gravitational-potential-energy-ap-physics-1?modal=1>

PRZYKŁADY RÓWNAŃ KINETYCZNYCH

Praca wykonana przez siłę

<https://www.khanacademy.org/science/ap-physics-1/ap-work-and-energy/introduction-to-work-ap/e/work-equation-ap-physics-1?modal=1>

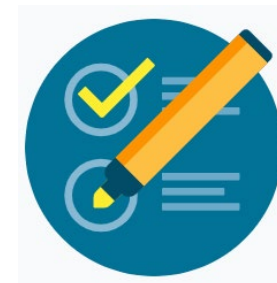

Moment siły

<https://www.khanacademy.org/science/ap-physics-1/ap-torque-angular-momentum/torque-and-equilibrium-ap/e/torque-calculations-ap-physics-1>

PRZYKŁADY RÓWNAŃ KINETYCZNYCH

Energia kinetyczna

PYTANIE 1

2 kg świnka morska biegnie z prędkością $1.0 \frac{m}{s}$

Jaka jest energia kinetyczna świnki morskiej?

Odpowiedź zaokrąglij do dwóch miejsc po przecinku.

 J

PYTANIE 2

Słoń kopie 5 kg kamień z energią kinetyczną wynoszącą 150 J.

Jaka jest prędkość kamienia?

Odpowiedź zaokrąglij do dwóch miejsc po przecinku.

  $\frac{m}{s}$

RÓWNANIA KINETYCZNE - ROZWIĄZANIA

Energia kinetyczna

PYTANIE 1: ROZWIĄZANIE

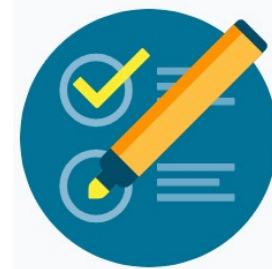
$$K = \frac{1}{2}mv^2$$
$$= \frac{1}{2}(2.0 \text{ kg})(1.0 \frac{\text{m}}{\text{s}})^2$$
$$= 1.0 \frac{\text{kg} \cdot \text{m}^2}{\text{s}^2}$$

$$= 1.0 \text{ J}$$

PYTANIE 2: ROZWIĄZANIE

$$K = \frac{1}{2}mv^2$$
$$v^2 = \frac{2K}{m}$$
$$v = \sqrt{\frac{2K}{m}}$$
$$= \sqrt{\frac{2(150 \text{ J})}{5.0 \text{ kg}}}$$
$$= \sqrt{\frac{2 \left(150 \frac{\text{kg} \cdot \text{m}^2}{\text{s}^2} \right)}{5.0 \text{ kg}}}$$
$$= \sqrt{60 \frac{\text{m}^2}{\text{s}^2}}$$
$$= 7.7 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

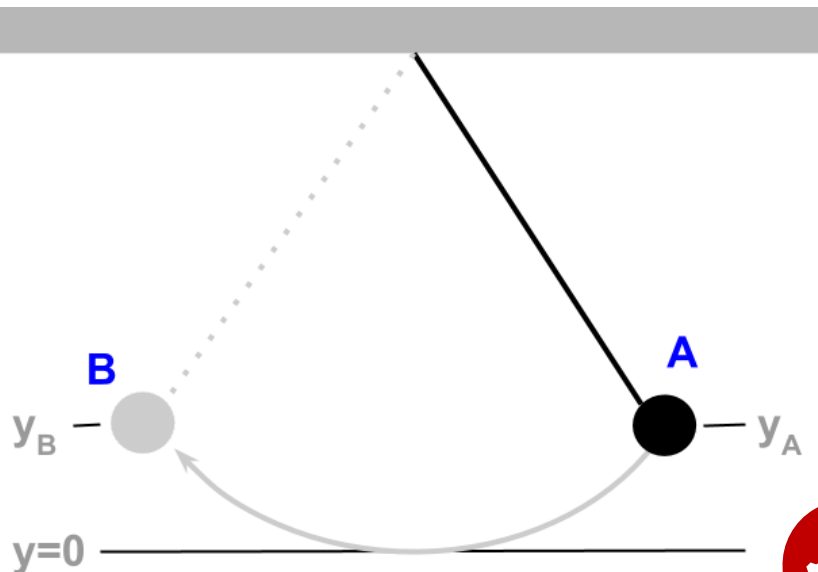

PRZYKŁADY RÓWNAŃ KINETYCZNYCH

Zmiana energii potencjalnej grawitacji

PYTANIE 3

Wahadło o masie 1,5 kg wychyla się z punktu A z wysokości $y_A = 0.10$ m do punktu B na tę samą wysokość y_B . Wysokości te są odniesione do wysokości najniższej.

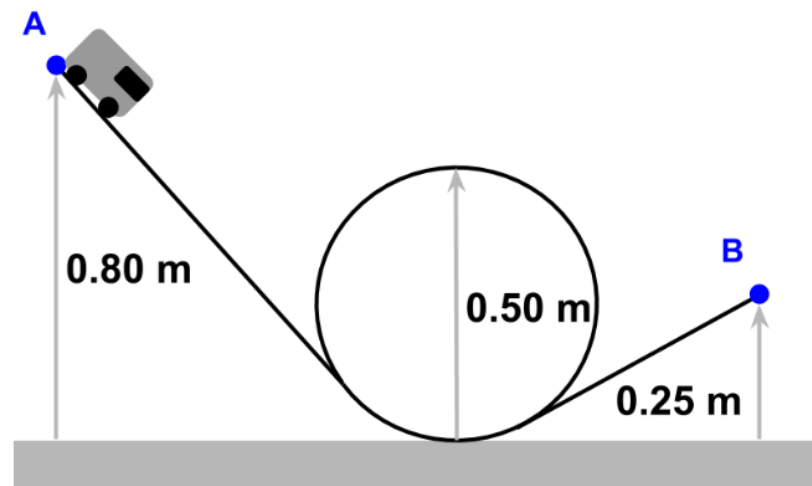

Ile wynosi zmiana energii potencjalnej grawitacji z punktu A do punktu B?

PYTANIE 4

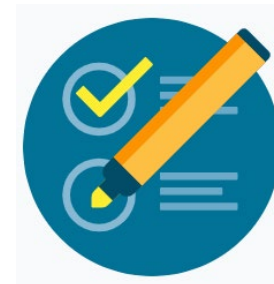
Zabawkowy samochodzik o masie 1,0 kg jest puszczonej po torze o zerowym tarcu z lewej strony. Samochód startuje z wysokości 0,80 m, przejeżdża przez pętlę o średnicy 0,50 m i wjeżdża na rampę na wysokość 0,25 m.

Ile wynosi zmiana energii potencjalnej grawitacji samochodu z punktu A do punktu B?

RÓWNANIA KINETYCZNE - ROZWIĄZANIA

Zmiana energii potencjalnej grawitacji

PYTANIE 3: ROZWIĄZANIE

Zmiana energii potencjalnej grawitacji ΔU_g zależy tylko od względnych wysokości w punkcie A i punkcie B.

Wysokość powyżej najniższej wysokości wynosi $y_A = 0.10$ m w punkcie A i $y_B = 0.10$ m w punkcie B.

Ponieważ wysokość się nie zmienia, Δy wynosi zero oraz ΔU_g wynosi również zero.

Poprawna odpowiedź to 0 J

PYTANIE 4: ROZWIĄZANIE

Zmiana energii potencjalnej grawitacji ΔU_g zależy tylko od względnych wysokości w punkcie A i punkcie B.

Wysokość powyżej powierzchni wynosi $y_A = 0.80$ m w punkcie A i $y_B = 0.25$ m w punkcie B.

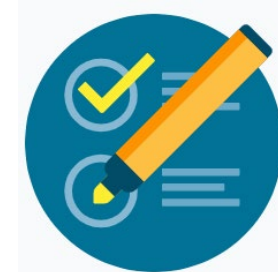
Wysokości tych można użyć do znalezienia ΔU_g samochodziku

$$\begin{aligned}\Delta U_g &= mg\Delta y \\ &= mg(y_B - y_A) \\ &= (1.0 \text{ kg}) \left(9.8 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} \right) (0.25 \text{ m} - 0.80 \text{ m}) \\ &= -5.4 \text{ kg} \cdot \frac{\text{m}^2}{\text{s}^2} \left(\frac{1 \text{ J}}{1 \text{ kg} \cdot \frac{\text{m}^2}{\text{s}^2}} \right) \\ &= -5.4 \text{ J}\end{aligned}$$

Poprawna odpowiedź to -5.4 J

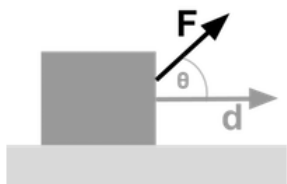
PRZYKŁADY RÓWNAŃ KINETYCZNYCH

Praca wykonana przez siłę

PYTANIE 5

Skrzynia porusza się w poziomie na długości 5 m przy sile $F = 10 \text{ N}$ przyłożonej pod kątem $\theta = 30^\circ$

Jaka praca została wykonana przy sile F podczas przemieszczania?

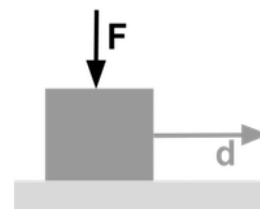
Wybierz właściwą odpowiedź:

- (A) 50 J
- (B) -43 J
- (C) -50 J
- (D) 43 J

PYTANIE 6

Skrzynia porusza się w poziomie na długości 1000 m przy sile $F = 2000 \text{ N}$ przyłożonej w dół.

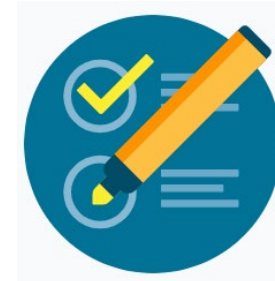
Jaka praca została wykonana przy sile F podczas przemieszczania?

Wybierz właściwą odpowiedź:

- (A) 2,000,000 J
- (B) 2000 J
- (C) -2,000,000 J
- (D) 0 J

RÓWNANIA KINETYCZNE - ROZWIĄZANIA

Praca wykonana przez siłę

PYTANIE 5: ROZWIĄZANIE

Zastosujemy równanie określające pracę W wykonaną przez siłę F . Tylko składowa siły równoległa do przemieszczania wykonuje pracę.

$$W = Fd \cos \theta$$

$$W = Fd \cos \theta$$

$$= (10 \text{ N})(5 \text{ m}) \cos(30^\circ)$$

$$\approx 43 \text{ N} \cdot \text{m}$$

$$\approx 43 \text{ J}$$

Poprawna odpowiedź to 43 **J**

PYTANIE 6: ROZWIĄZANIE

Tylko siła równoległa do przemieszczania wykonuje pracę. Siła F jest prostopadła do przemieszczenia, stąd też praca wynosi zero.

Poprawna odpowiedź to 0 **J**

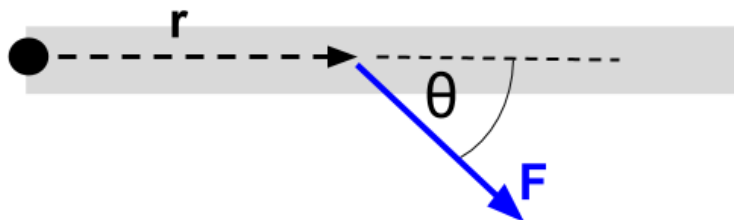

PRZYKŁADY RÓWNAŃ KINETYCZNYCH

Moment siły

PYTANIE 7

Siła F o wielkości 25 N jest przyłożona do belki, która może się obracać dookoła jak pokazano na rysunku.

Siła jest oddalona o $r = 0.75$ m od końca belki i przyłożona pod kątem $\theta = 60^\circ$.

Jaki jest moment siły w belce?

Odpowiedz używając układu współrzędnych, w którym znak dodatni wyznaczony jest przeciwnie do ruchu wskazówek zegara.

PYTANIE 8

Siła F o wielkości 25 N jest przyłożona do belki, która może się obracać dookoła jak pokazano na rysunku.

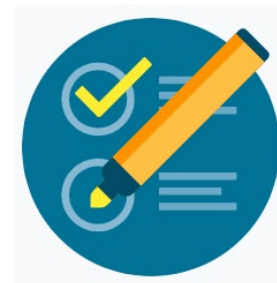

Siła jest równoległa do belki i oddalona o $r = 0.75$ m od jej końca
Jaki jest moment siły w przęcie?

Odpowiedz używając układu współrzędnych, w którym znak dodatni wyznaczony jest przeciwnie do ruchu wskazówek zegara.

RÓWNANIA KINETYCZNE - ROZWIĄZANIA

Moment siły

PYTANIE 7: ROZWIĄZANIE

Przyłożona siła F obraca belkę zgodnie z ruchem wskazówek zegara o wokół końca. Zatem moment siły jest zgodny z ruchem wskazówek zegara i ujemny.

Można określić wielkość τ używając wzoru:

$$\tau = rF \sin \theta$$

Do wzoru podstawmy określone wartości

$$\tau = rF \sin \theta$$

$$= (0.75 \text{ m})(25 \text{ N}) \sin 60^\circ$$

$$= 16 \text{ N} \cdot \text{m}$$

Ponieważ kierunek siły jest przeciwny, moment siły wynosi to $-16 \text{ N} \cdot \text{m}$

Poprawna odpowiedź to $-16 \text{ N} \cdot \text{m}$

PYTANIE 8: ROZWIĄZANIE

Można określić wielkość τ używając wzoru:

$$\tau = rF \sin \theta$$

Since F is parallel to the lever arm and θ is zero, the force produces zero torque.

Poprawna odpowiedź to $0 \text{ N} \cdot \text{m}$

Ponieważ kierunek siły jest równoległy do belki i θ wynosi zero, siła powoduje zerowy moment siły.

Wsparcie Komisji Europejskiej dla produkcji tej publikacji nie stanowi poparcia dla treści, które odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie może zostać pociągnięta do odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych.

